26

D. A.

# LIGNUM COLUBRINUM

LEVITER DELINEATUM,

*EX CONSENSU AMPLISS. FACULT. MED. IN REG. ACADEMIA UPSALIENSI,*

PRÆSIDE

VIRO CELEBERRIMO ET EXPERIENTISSIMO

DN. DOCT. CAROLO LINNÆO,

S:Æ R:Æ M:TIS ARCHIATRO,
MED. ET BOTAN. PROFESS. REG. ET ORD.
ACAD. IMPER. MONSPEL. BEROLIN.
STOCKHOLM. ET UPSAL. SOCIO,

PRO GRADU DOCTORIS RITE OBTINENDO,

*PUBLICO EXAMINI SUBMITTIT*

STIPENDIARIUS REGIUS

JOHAN. ANDR. DARELIUS,

*W-GOTHUS.*

IN AUDIT. CAROL. MAJ. AD DIEM XI. MART.
ANNI MDCCXLIX.

*H. A. & P. M. S.*

UPSALIÆ.

# INTRODUCTIO.

## I.

Quemadmodum Medicina, ſtricte ſic dicta, unice circa morbos verſetur propellendos, hi autem medicamentis arceantur neceſſe eſt; ita duplici illam fundamento, cognitione ſcilicet Morborum & Medicaminum inniti in propatulo eſt. His itaque fulcris niſi ſuperſtructa fuerit Medici Theoria, non ſolum incerta erit omnis ejus Praxis, ſed ſæpenumero etiam periculoſa & nociva. Verbo: Empirici inſtar tota die vacillabit.

II. Præſidia contra morbos e triplici Naturæ Regno depromuntur: ſuntque vel *Eſculenta* vel *Toxica*; Hæc ſanitatem expugnatam, corpus mutando, priſtino reſtituunt ſtatui; Illa ſanitatem, corpus conſervando, contra quoslibet morborum inſultus muniunt. Pharmaca & Venena ita diſtingvi, ut venena, etſi parva doſi exhibeantur, corpus deſtruant, non vero item Pharmaca, haud pauci opinantur. Hanc vero diſtinctionem tanquam noxiam Hæreſin e Medicorum territorio eliminandam cenſemus. Quum enim omnia ve-

nena, inſtar fortiſſimorum ſint armorum, quibus vel ſæviſſimi, teſte quotidiana plurimorum Medicorum experientia, debellantur morbi, quis prudenti artemque ſuam bene callenti Medico, pro re nata, illa præſcribere negaret? Juxta tamen haud immemores ſimus triſtiſſimi non minus, quam veriſſimi, illius: *Medicamenta præſtantisſima, in manu imperiti, ſunt uti gladius in dextra furoſi.* Venena itaque juſta proportione & doſi propinata, *Medicamenta* nobis audiunt *Heroica*. Nonnullorum ſententia de Venenis plus Materiæ Medicæ adtulit detrimenti, quam alius unquam error vulgaris; id, quod exemplis Opii, Chinæ, Arnicæ, Mercurialium &c. abunde conſtat, a quorum uſu reſpublica Medica, certis temporibus, non ſine inſigni plurimorum hominum ſanitatis & vitæ jactura, quam maxime abhorruit.

III. Ne extra oleas, quod dicitur, vagari videamur, intra cancellos Medicinæ hodiernæ nos, oportet, contineamus, ea conſideraturi remedia, quæ in Officinis hodie proſtant Pharmaceuticis, & Medico Practico uſui eſſe poſſunt, ac debent. Horum quædam Europa e ſuo exporrigit ſinu, quædam aſportantur ab Arabibus, quædam extremis ab Indis, quædam aliunde. Unde vero cunque proveniant, boni haud dubie eſt Medici nullum illorum adhibere, niſi probe exploratis cujuscunque viribus & natura. Summa igitur Medici cura maximumque ſtudium erit, ut *Officinalia Medicamenta* rite cognoſcantur, & cognitorum cuilibet morbo apta ſeligat. Quive horum ſelectum cum adcurata morborum hiſtoria conjunxerit, is eruditus Medicus, is felix Practicus, merito ſalutatur.

IV. Ad perfectam Materiæ Medicæ cognitionem maxime omnium requiritur illa, quam cujusvis MEDICAMENTI HISTORICAM nominamus. Doctiſſimo-

morum, omnium temporum, Medicorum in hoc ſtudiorum genere adeo non negamus vigilantiam, ut medicamentorum cognitionem Illuſtrium Illorum diligentiæ atque experientiæ nos debere ingenue fateamur. Neſcio tamen, qui factum ſit, ut nonnulla adeo inveteraverint, ut eorum vel originem vel uſum plane ignoremus. Veteres præſtantiſſima ſibi cognita habuiſſe medicamenta, quorum jam memoriam oblivio delevit, nemo, qui opera DIOSCORIDIS, ubi medicaminum vires & uſus proponuntur, perluſtraverit, eat, ſperamus, Inficias. Quoniam vero deſcriptiones Simplicium, illo tempore, parum erant curæ cordique, nec artem eadem adumbrandi delineandique calluerunt antiqui, non mirum eſt, quod poſteritas perplurima eorum vel ignoret, vel non niſi difficillime detegere queat. Hoc perpendentes eruditi Medicorum hodierni, ſummo ſtudio in id incubuerunt, ut adcuratam & diſtinctam cognitionem traderent Simplicium Officinalium, ne futura ſecula in eam, ſub qua ſuperiora ingemuerunt, horum ignorantia & deſvetudine, incurrant barbariem. Tali ratione omnium Simplicium diſtinctos nobis formare poſſumus conceptus, pauca ſi exceperis, quæ, longiſſime a noſtris diſſitarum, regionum populi ad nos transmittere ſveverunt. *Exoticorum* vero hoc difficilius comparari poteſt aliqua notitia, quod vix aliis, quam nautis & indoctis hominibus, ſola iſta inviſere contingat. Quo factum eſt, ut nos Myrrham, Bedellium, Sagapenum, Elemi, Carannam, Ammoniacum, Aniſum ſtellatum, Ebenum, Aſpalathum, Aloes Lignum, Olibanum, Myrob. inda, citrina, Bellirica, Chebula, & alia olim laudatiſſima pariter ac uſitatiſſima remedia, in tanta hodie Medicæ ſcientiæ luce, non ſecus, ac circa Nativitatem Chriſti, ignoremus. In detegendis incognitis ejusmodi

di Officinalibus operam collocarunt Saniores Medici non perfunctoriam. Exempli loco ſit Cortex Chinæ, qui ante paucos annos primum rite fuit detectus, examinatus & certis uſibus deſtinatus *), ut & *Caſcarilla*, quam nuper conſtitit eſſe ſpeciem *Clutiæ*; ut *Contrajervam*, *Senegam* aliasque taceamus. Hæc conſiderantes orbi cordate erudito, non injucundam, nosmet exiſtimavimus præſtituros operam, ſi unicum remedium, quod hactenus, ſitu & ſqualore obductum, ſpisſis ſepultum jacuit tenebris, in claram protahere posſemus lucem. Scilicet, LIGNUM COLUBRINUM nobis injunximus examinandum atque deſcribendum. Etenim Pharmacopolæ id cum aliis confundentes interdum promiſcue dederunt, unde Medici effectum haud optatum experti, ab ejus medicamenti, licet pretioſiſſimi, uſu deſiſtere coacti fuerunt. Nec mirum: eadem enim fata omnia adulterata ſubeunt remedia. Sic, cum Pharmacopolæ Hypochærim loco *Arnicæ*, Centauream loco *Scabioſæ* & Lathræam loco *Dentariæ* non raro ſubſtituant, factum eſt, ut optima hæc tria remedia abierint in deſvetudinem. Pari ratione Lignum Colubrinum, cum a peregrinatoribus imperfecte eſſet deſcriptum, cum duobus aliis, ab hoc diverſis, vegetabilibus confuderunt, eundem cum Noſtro effectum daturis. Ut vero clarum de hoc Ligno nobis formemus conceptum, ab ovo, quod dicitur, oportet incipiamus.

V. Inter admiranda naturæ Phœnomena, venenata illa præſidia, quibus providentiſſimus Creator certa quædam animalia, utpote Scorpiones, Scolopendras, Formicas, Apes, Colubros inſtruxit, haud infimi ſunt ordinis. Modus, quo ſerpens mordeat, non parum torſit

*) *Conf. Experientiſſ. Prof. Lundenſ. D. EB. ROSENII Diſſ. de* China.

torſit magna eruditorum ingenia. RHEDE rem acu tetigiſſe videtur, docendo lethales ſerpentes mordere majoribus maxillæ ſuperioris dentibus, mobilibus illis, excavatis, ad apicem leviter perforatis, & ſub baſi veſicam foventibus refertam liquore, qui vulneri ſub ipſo morſu injectus cauſa eſt ſymptomatum, quæ morſus ſerpentum ſequuntur. Cæteroquin adeo mitis eſt hic liquor, ut ſine periculo ab homine ſano deglutiri queat. Dum vero vulneri inſtillatur & ſangvini tanquam per ſiphonem immiſcetur, ſymptomata creantur unicuique ſerpentum ſpeciei propria: ſic morſus Aſpidis inducit Somnum, Ceraſtis Tetanum, Viperæ Icterum, Sepis Gangrænam, Dipſadis Polydipſiam, Preſteris tumorem *).

NAJA.

VI. Inter ſerpentes maxime venenatus eſt, vulgo & Ceilanenſibus, NAJA dictus.

Coluber ſcutis abdominalibus 193, ſquamis caudalibus 98. *Syſt. Nat. 6. n. 89. ſ. 7.*

Serpens Indicus coronatus Diademate ſeu conſpicillo inſignitus. *Raj. Quadr. 330.*

Vipera Cobras de Cabelos, Naja dicta. *Kæmpf. amœn. 565. tab. 567.*

Angvis conſpicillo inſignita. *Amœn. Acad. 112.*

Serpens Indicus coronatus diademate ſeu conſpicillo inſignitus, luſitanis Cobras de Capello dictus. *Seb. theſ. 2. t. 90. f. 1.*

Serpens malabarica diademate coronata ſive conſpicillo inſignita, Cobra de Capello dicta. *Seb. theſ. 2. t. 85. f. 1.*

Serpens ex regno peru conſpicillo inſignita. *Seb. theſ. 2. t. 85. f. 1.*

*) *Amœn. Acad. p. 14.*

Serpens

Serpens Naja ſiamenſis cum conſpicillo ſeu Cobra de Capello, vel Cabelo dictus. *Seb. theſ. 2. t. 89. f. 1.*
Serpens cum conſpicillo minor. *Seb. theſ. 2. t. 89. f. 2.*
Serpens indicus cum conſpicillo lepide circulatus. *Seb. theſ. 2. t. 89. f. 3.*
Serpens braſilienſis cum conſpicillo cordis oculati formam habente. *Seb. theſ. 2. t. 89. f. 4.*
Serpens indicus Naja ſeu luſitanis Cobra de capello dictus maximus conſpicillo notatus, mas. *Seb. theſ. 2. t. 97. f. 1.*
Serpens indicus ſeu Cobra de Capello femina ſine perſpicillo. *Seb. theſ. 2. t. 97. f. 2.*
Serpens Ceilanica conſpicillo notata ſeu Cobra de Capello. *Seb theſ. 1. t. 97. fi. 3.*
Serpens conſpicillo ornata ex nova hiſpania. *Seb. theſ. 2. t. 97. f. 4.*
Cobra de capello femina ſine perſpicillo. *Seb. theſ. 2. t. 90. f. 2.*
Naja *Zeilanenſibus.*
Cobras de Cabelo Luſitanis in india degentibus.

HABITAT in india orientali præſertim in Zeilona.

Differentiæ ſpecificæ hujus ſerpentis ſunt: cutis ab utroque *cervicis* latere, dum irritatur, expanſio, haud diſſimilis illi ſciuri volitantis ſaltus facturi; cutis, circiter ſpithamam, ad utrumque latus elongatio; ſignum in occipite conſpicillo haud diſſimile, quod conſtans eſt, etſi color hujus & interdum totius corporis variet. *Scuta abdominalia* a Cl. MULLERO Prof. Petropol. & illuſt. Equite de SAGRAMOSO in muſæo Petrop. nec non a Cl. Prof. KALMIO in Muſæo Sloaneano Lond. numerata ſunt, qui, quod vidi in litteris ad Nob. D. Præſ. miſſis, omnes in eo conveniunt, quod ſcuta abdominalia numero ſint 193 & *ſquamæ caudales* conſtituant paria 60.

KÆM-

KÆMPFERUS, qui in india ipſe hunc ſerpentem vidit, de eo refert: *Ferox & hominibus infenſisſima eſt beſtia, qui mordendo exitiale virus inſtillat vulneri, nam ab eo qui mordentur ſubito anxietates cordis & Lipothymias patiuntur; neglectoque alexipharmaci maturo uſu, convulſi moriuntur. Vel ſumto ſerius antidoto, partis læſæ Gangrænam raro effugiunt difficulter ſanabilem: inde nullum aliud ſerpentum, quam hoc, genus nudipedes indos timere & cavere videris. Obtinet vipera hæc 3 vel 4 pedum longitudinem, crasſitiem mediocrem, cutem ſquamatam & decore ſtriatam, tenſam, aſperam, coloris ex fuſco nigricantis, in abdomine albidi. Habet hoc lacesſita ſingulare, quod utroque cervicis latere cutem inflare & in orbem planum ſive compreſſum, ad inſtar alæ vel vittæ, extendere ſoleat. Vitta illa in dorſo exactisſimam imaginem exhibet conſpicilli albido colore delineati, cujus orbiculi in expanſa utrinque vitta, &, quæ hos connectit, arcus in ipſo capite expresſi ſunt. p. 565.*

RAJUS quadr. 318. Serpentis hujus virus obſervatione illuſtrat notatu digniſſima. *Indus quidam ſerpentem magnum adduxit, aſſerit eundem eſſe innocuum, & ſerpentem prius flagellatum ſinebat mordere brachium nudum, ſangvinem emanantem femori impoſuit; deinde alium minorem Cobram de Capello venenatisſimum ſumſit, cervice ſerpentis conſtricta, liquoris ex veſiculis maxillaribus circiter gr. I. expresſit, & ſanguine coagulato ſupra femur impoſuit, cui quamprimum admiſceretur, miram illico ebullitionem & efferveſcentiam excitavit, fermenti modo agens, illumque in colorem flavum immutavit.* Paucis dicam: ſerpens hic in india adeo exitialis eſt, ut quilibet, licet cetera ſerpentum genera parum curet, ad hujus tamen viſum exhorreſcat, maximeque omnium virulentus. *Hinc juveni a*

*Naja*

*Naja morſo, dum alter cupit exſugere venenum, ipſe intra horam linquens moritur.* Eodem auctore. Quapropter Circulatores hos præ aliis ſerpentes incantant, referente *Kæmpf. p. 566*, cum ſtupenda ſpectatoribus oſtendere volunt.

## MUNGOS.

VII. Pauca etiam de Muſtela quadam Mungo dicta, commemoranda cenſemus.

Muſtela glauca *Syſt. Nat. 6. n. 9. ſ. 9.*

Viverra indica, Qwil & Qwirpele dicta. *Raj. quadr. 197.*

Viverra indica ex gryſeo ruſeſcens. *Raj. quadr. 198.*

Muſtela ſeu Viverra indis Mungutia, luſitanis Mungo, batavis Muncus. *Kæmpf. amœn. 574.*

Qwil vel Qwirpele, *Garz. arom. 163.*

HABITAT in ASIÆ fervidis.

Figura *Sciuri, eo tamen paulo major & geſtibus tardior, pilis ornatur glaucis, in cauda longioribus ex atro ad decorem interpunctis.* Kæmpf. 574. Hoc animal Najam ita ſectatur, ut felis apud nos murem. Quamprimum enim ſerpens in ejus venit conſpectum, cum eo belligerare incipit; ſi tum a ſerpente mordeatur, excurrit ad vegetabile quoddam inquirendum, quo manducato, ſtatim revertitur bellum renovaturum. Indi ſibi perſvadent muſtelam edere radicem, quæ ipſis Mungos audit, & eatenus veneno liberari. Illuſt. Peregrinator Kæmpferus, qui ipſe domitam habuit hanc viverram, contubernalem, commenſalem, &, quocunque iverit, comitem, dicit ſe vidiſſe hoc certamen; ſed quamnam radicem quæſiverit viverra, certo definire non potuit. Quidquid horum ſit, & utrum Muſtela hæc antidotum Colubri detexerit an non, verum tamen eſt, contra morſum Najæ, ſacræ inſtar anchoræ, eſſe

radicem quandam indicam, quam nobis propoſuimus inveſtigandam.

VIII. Quænam vero ſit illa radix, quæ in india contra morſum Najæ adeo ſpecifica eſt, ut in America radix Senegæ contra morſum Crotalophori, de hac re tot fere ſunt ſententiæ, quot autores, qui hujus mentionem fecerunt. Neque hoc miremur: Medici enim Europæi, ob nimiam locorum diſtantiam, & nondum inſtitutas in has regiones excurſiones Botanicas, exactam hujus radicis deſcriptionem comparare nequiverunt. Hinc Garzias eam *Lignum Colubrinum*, Kæmpferus *Mungum*, Grimius *Ekaweryam* & alii aliter vocant.

GARZIAS.

IX. GARZIAS ab HORTO in *hiſtoria Aromatum apud indos naſcentium*, qui hiſtoriam Ligni Colubrini dedit, primus eſt *Lib. I. c. 44. Non modo adverſus animalium, virus ejaculantium, morſus ictusve efficax eſt Lignum Colubrinum ſive potius radix, ſed etiam contra lumbricos, papulas, exanthemata, impetigines, choleram, febres &c. In Zeilan inſula ſerpentis genus eſt, cobras de Capelo, maxime noxium. Eſt item animalis genus magnitudine viverræ huic ſerpenti inimiciſſimum, Quil & Quirpele vocant. Quotieſcunque cum ſerpente congreſſurum eſt hoc animal, iſtam radicem ea parte præmordet, qua denudata eſt. Præmorſa radice, pedibus anterioribus ſaliva conſperſis, corpus ſibi demulcet; poſtea ſerpentem aggreditur, nec dimittit eum, donec occiderit. Hoc ſpectaculo edocti Chingalæ hanc radicem venenis reſiſtere didicerunt.* Hinc ſole clarius conſtat, *Garziam* & *Kæmpferum* unum eundemque ſerpentem, eandem muſtelam, eandemque radicem ad

umbraſſe;

umbraſſe: Confuſa autem idæa genuini Ligni Colubrini inde orta eſt, quod GARZIAS ſub nomine LIGNI COLUBRINI *tres* diverſas deſcripſerit *ſpecies*, quas omnes in inſula Zeilana creſcere tradit. Harum ſpecierum characteres præcipuos ſeligemus, ut inde quodnam ſit genuinum illud LIGNUM COLUBRINUM concludi queat.

α) LIGNUM COLUBRINUM PRIMUM & LAUDATISSIMUM *illud eſt, a quo ſubſidium quærit viverra, vocaturque incolis* Rametui. *Duorum vel trium palmorum magnitudine aſſurgit, paucis virgulis, 4 aut 5 duntaxat tenuibus.* Radix *quæ maxime in uſum venit, veluti tenuiorum noſtrarum vitium radices, multis capitibus aut nodis ſe propagat, ita ut ſemper radix aliqua extra ſolum ſe exſerat. Radix hæc ex candido cinerea eſt, ſolida admodum, amaro guſtu.* Folia *perſicæ, magis tamen virentia.* Flos *longe a foliis racematim cohæret, pulcherrimo colore rubens.* Fructus *ſambuci, ſed rubens & durus, racematim cohærens, veluti in Periclymeno.*

β) SECUNDUM *genus veluti primum adverſus venena commendatur.* Arbor *eſt punicæ ſimilis ſpinis brevibus & firmis horrida, cortice candido, denſo, rimoſo, ſolido & amaro, non tamen veluti prioris cortex.* Foliis *eſt luteis, adſpectu pulcherrimis. Hanc autem, ſi juxta aliam quampiam arborem proveniat, per ſummos ejus ramos ſerpere atque cucurbitæ modo amplecti ferunt. Solet Lignum cum radice & cortice exhiberi; præfertur tamen radix. Hoc nunquam videre mihi contigit.*

γ) TERTIUM *genus e Zeilona eſt, cujus radices ſunt tenues, duræ, nigræ, odoratæ, ramos habet*

*paucos, tenues, 4 aut 5 cubitorum longitudine, qui, niſi alligati, ſuſtentare ſe nequeunt, ſed per ſolum ſeſe diffundunt.* Folia *rara, lentiſcinorum effigie, oblonga, non viridia, ſed maculoſa, ſive nigricantibus ex candido maculis reſperſa.*

FRAGOSUS.

X. FRAGOSUS *in hiſtoria aromatum ex utraque india Lib. 3. c. 37.* de Ligno Colubrino agit. *Chingalæ Lignum Colubrinum venenis reſiſtere didicerunt. Quia in Zeilana inſula, Colubri genus eſt coronatum ſumme venenatum, contra quod pugnare volens animalculum magnitudine viverræ, lignum hoc præmordet vel radicem ejus e terra nonnihil prominentem, pedibus ſaliva inunctis corpus demulcet. Tria hujus* Ligni genera inveniuntur in Zeilana. *α)* PRIMUM & LAUDATISSIMUM *eſt frutex, 1 vel 3 palmorum altitudine, 4 vel 5 ramis tenuibus, foliis perſicæ, flore racemato, coloris helvi, fructus ſambuci, ſed rubente & duro. Radix ſimilis eſt radicibus parvis noſtrarum vitium, nodoſa, denſa, coloris cineritii, & amara. β)* SECUNDUM genus eſt arbor *punicæ ſimilis, ſpinis brevibus & firmis, floribus flavis & raræ pulchritudinis. γ)* TERTIUM genus eſt arbor *parva cum paucis ramis, qui niſi in altum ligantur, ſuſtentare ſe nequeunt, ſed per ſolum ſeſe diffundunt.* Folia *habent pauca lentiſcinorum effigie, oblonga, non viridia, ſed maculis ex candido nigricantibus reſperſa.* Radices *ſunt tenues, nigræ & odoratæ.* Hinc evidens eſt, quod *Fragoſus* in omnibus *Garziam* fuerit imitatus, addens tantum ſe vidiſſe fragmentum primæ ſpeciei cum cortice extrinſecus inſtar populi albæ, intrin-

ſecus

ſecus colore medio inter venetum & flavum. Hoc autem ipſo rem confundit, quoniam ſpecies, quam videbat, ſecunda erat, non vero prima.

KÆMPFERUS.

XI. KÆMPFERUS *in amœn. exot. p. 577.* ita radicem ſuam MUNGOS dictam deſcribit. Planta, *cui ab amaritie indi, a viverra luſitani nomen dedere, patriam habet Javan, Zeilanam, Sumatram.* Radix *ſimplex, ſpithamea, digiti craſſitie, crebro vagoque flexu intorta: Cortice fungoſo, rufo, rugoſo; Subſtantia lignoſa, dura, fibrarum experte, fragili, albida, amariſſima inſtar gentianæ, ſed ſubtilioris & minus ingrati ſaporis.* Caulis *rectus, tenuis, æqualis, pedalis: ramulis variis alterne adverſis.* Folia *oppoſita, rariora, anguſta, uncialia, lanceolata.* Pedunculi *ex axillis ſurculorum, 2 vel 3 digitorum transverſorum longitudine. tenues, decidui.* Floſculi *circiter 50, præparvi, in plures faſciculos digeſti, & in umbellam tantillam, quam ungve obumbres, conglobati, pulchre rubentes, nudi, tubulati, 5 aut 6 laciniis.* Fructus *pedicillo inſidens, didymus, faſtigiis divaricatis, rotundus, parum compreſſus & turbinatus, oſſeus, magnitudine ſeminis coriandri, cute carnoſa, nigricante aut pallente, nucleo albo, pingvi, fatuo.*

GRIMMIUS.

XII. GRIMMIUS (Nic.) Medicus Svecus, qui diu in india hæſit, In *Laboratorio* ſuo *Zeilanico p. 116.* hæc habet: *Radix Serpentum* EKAWERYA *dicta*, pulcherrima planta eſt, in altum exſurgit cum ramis tenuibus, foliis *longis, acuminatis.* Radix *cum nodis ſub terra, valde lignoſa, alba, fuſca, cortice cinereo, ſapore amaro. Hæc eſt prima ſpecies, quam Garzias ab Horto inter ligna ſerpentum deſcribit. Vi-*

*res ejus non minores, quam eæ, quas magna Serpentum arbor poſſidet. Incolæ plurimum eam extollunt contra omnia venena.* Hinc manifeſtum eſt, Grimmii ſpeciem Ligni Colubrini fuiſſe primam (IX. x.) eamque genuinam; ejus vero magnam ſerpentum arborem eſſe ſecundam ſpeciem, in ſequentibus oſtenſuri ſumus.

HERMANNUS.

XIII. HERMANNUS (Paul.) in *Cynoſura Mat. Med. p. 234.* Lignum Colubrinum, *quod proſtat in officinis, potius radix eſt, quam truncus, ex arbore Timorenſi, cui radix lignoſa, brachium craſſa, ſolida, ponderoſa, amariſſima, inodora, cortice ex fuſco ferrugineo, ſubinde maculis cinereis notato.* Idem Hermannus in *Muſæo Zeilanico* p. 55. NAGHAWALLI *colubrina Zeilanica, periclymeni ſpecies, foliis maculatis; transfertur ex monte Adami. A Nagha, Colubro appellato, cujus ictus hujus plantæ folia mirifice & ſpecifice ſanant.* Idem ibid. p. 37. EKAWERYA, *periclymenum zeilanicum herbaceum, foliis variegatis, diverſicoloribus maculis ornatus. Parad. Bat. Prod. p. 363.* Hinc videmus, quodnam vegetabile, ad mentem Hermanni, ſit *Ekawerya* Grimmii (XII). Hoc Par. Bat. Prodromi periclymenum Plukenetius in Phytograph. Tab. 212. f. 6. delineavit.

ACOSTA.

XIV. Sic adparent veſtigia, quibus inſiſtentes, obſcuram hanc de Ligno Colubrino materiam indagare potis ſumus, ut tandem certo conſtet, quænam planta genuinum Lignum exhibeat Colubrinum; quid reliquæ *duæ ſpecies* Ligni Colubrini apud *Garziam*; quid *Mungos* Kæmpferi, *Ekawerya* Grimmii & *Naghawalli* Hermanni ſignificent. Præter hos, *Acoſta, Camellus* & *Rumphius* ſpecies nonnullas ligni colubrini deſcripſerunt.

ACO-

ACOSTA duas exhibuit ſpecies e Malabaria deſumtas, quarum Figuras habet *Dalechampius in Appendice hiſtoriæ pl. Lugdun.*

1. LIGNUM Colubrin. primum *Acoſta p. 276. Dalecham hiſtor. 1911. f. 1.*

Clematitis malabarienſis, folio vitis, colore dracunculi. *Bauh. pin. 301.* videtur eſſe Ari aut Dracunculi ſpecies.

2. LIGNUM Colubrin. ſecund. *Acoſt. 276. Dalechamp. hiſt. 1911 f. 2.*

Clematitis malabarienſis altera, radice ſerpente. *Bauh. pin. 301.* imperfecte deſcripta.

ALII.

XV. CAMELLUS etiam duas recenſet ſpecies Ligni Colubrini ſeu *Munungæ*, ex inſulis Philipinis, quas *Rajus in hiſt. pl. vol. 3. Dendrolog 119.* propoſuit. Ambæ vero ita imperfecte ſunt deſcriptæ, ut huic rei nihil lucis adferant.

RUMPHIUS etiam Ligni Colubrini ſpeciem edidit, quam vocat *Cajuular* admodum a ceteris diverſam. Has autem varias Botanicorum diſcrepantes ſententias conciliare non facimus noſtrum, impræſentiarum contenti, quodnam ſit genuinum illud Lignum Colubrinum Officinale, oſtendiſſe.

L. COLUBRINUM I. VERUM.

XVI. GARZIAS primus *Lignum Colub.* detexit, idque in Zeilana creſcere, a *Muſtela* quadam contra Morſum *Najæ* (ut §. IX. diximus) comedi, gentemque illud contra eundem morſum, tanquam ſpecificum, uſurpare patet. KÆMPFERUS idem (§. IX.) in india audivit, viditque *Najam*, *Muſtelam* & radicem *Mungos.* Kæmpferi deſcriptio cum Garziæ (9) in omnibus adeo ex aſſe convenit, ut nullum ſuperſit dubium, quin Kæmpferi

pferi Mungos (7), & Garziæ Lignum Colubrinum Laudatiſſimum, unum idemque ſit vegetabile. HERMANNUS in Zeilana degens de Naghawalli ſeu Colubrina Zeilanica *p. 55.* refert, quod mirifice & ſpecifice ſanet ictus Colubri, Naghæ ſ. *Najæ*. In Hermanni proprio vidimus herbario, Naghawalli ab eo ipſo in Zeylana lectum, una cum ejus nomine & viribus, propria manu adſcriptis; ut certo ſciamus hoc & Ophiorhizam *Fl. Zeylan. p. 402.* ſpecie non differre. Conferendo hanc cum Garziæ & Kæmpferi plantis, idem eſſe vegetabile liquet. RADIX enim *amara ſupra terram* eminet; *Caulis* unam, vel maximum duas ſpithamas, alta eſt; FOLIA lanceolata perſicæ; FLORES ſunt rubri racematim cohærentes. Hæc ultima nota ſpecialiſſima eſt, a Garzia, Kæmpfero & Grimmio ſedulo adnotata, inque alia planta rariſſima. Kæmpferus etiam monet flores eſſe digeſtos in *umbellam tantillam*, *quam ungve obumbres*, quod convenit cum Ophiorhiza floreſcente, etſi racemi deinde concreſcant, dum fructum maturare incipiunt, qui didymus eſt & ſemina coriandri magnitudine æquant. Contra ea OPHYOXYLUM Fl. Zeil. p. 398., nec flores habet rubros, nec eos tam exiguos, ut microſcopio conſpiciantur, nec bina geſtant folia oppoſita, ſed 4 folia decuſſatim & verticaliter oppoſita. Hinc intelligitur Hermannum erraſſe dum ſuam Ekaweryam genuinum eſſe Lignum Colubrinum exiſtimavit. Concludimus itaque Lignum Colubrinum maxime genuinum & optimum eſſe ac dici debere

Ophiorhizam *Fl. Zeil. 402. Mat. Med. 79. t. 1.*
Mungos radix. *Kæmpfer. ff. amœn. 577.*
Lignum Colubrinum laudatiſſimum. *Garz. arom. 165.*
Clematididem indicam, foliis perſicæ, fructu periclymeni. *Bauh. pin. 301.*

Radix

Radix Serpentum Ekawerya dicta Grim. Labor. Zeyl. 116.
*Creſcit* in ZEYLONA, JAVA, SUMATRA.

XVII. Dolendum autem eſt, præſtantiſſimam hanc radicem, confuſa ejus cognitione, adeo raram & obſoletam factam eſſe, ut in nullo Pharmacopolio Europæo obtineatur, ſed in locum hujus fruſtula ligni cujusdam arboris longe diverſiſſimæ ſubſtituantur. Ut itaq. Medici in poſterum ſigna habeant, unde hæc radix dignoſcatur, eadem heic dabimus. Radix erit ſimplex, nec longior ſpithama, nec digito craſſior, curvata, undoſa, flexuoſa, lignoſa, dura, fragilis, albida, amariſſima: Cortice ruguſo, fungoſo, ruſo. Quæ vero radix omnibus his non gaudet characteribus, nec laudatiſſimum Lignum Colubrinum ſalutari poteſt.

L. COLUBRINUM 2 OFFICINALE.

XVIII. LIGNUM COLUBR. ſecundum *Garziæ*, ARBOR eſt ſpinis brevibus, quæ ſi juxta aliam quampiam arborem proveniat, ejusdem *ramos amplectitur*. FOLIIS eſſe luteis arborem hanc tradit Garzias, cum tamen re ipſa viridia ſint. Sed obſervandum folia in omni Strychno per exſiccationem tantum lutea evadere, & Garziam, uti ipſe fatetur, arborem ipſam nunquam vidiſſe. Hæc itaque arbor ſpecies eſt *Nucis vomicæ*, quod Hermannus *in Mat. Med.* Dalæus & alii tuto aſſerunt.

STRYCHNOS foliis ovatis, cirris ſimplicibus. *Linn. Mat. Med.*

Solanum arboreſcens indicum, foliis napecæ majoribus magis mucronatis. *Breyn. prod. 2. p. 301.*

Clematitis indica ſpinoſa, foliis luteis. *Bauh. pin. 301.*

Modira-Caniram. *Reed. Malab. 7. p. 10. F. 5.*

Lignum Colubrinum. *Dal. Pharm. 358.*

*Creſcit* in TIMOR, ZEILAN & MALABARIA.

Hoc eſt illud Lignum, quod in noſtris Europæis Pharmacopoliis proſtat. Hujus SIGNA vera ſequentia ſunt:

Radix lignoſa, brachii craſſitie, ſolida, ponderoſa, acris, amariſſima, inodora, cortice ferrugineo maculis cinereis notato. Lignum Colubrinum, ex officinis noſtris, transverſim diſſectum fibris ſ. potius laminis albis, numeroſis confertis, e centro ad peripheriam ductis, nec non aliis circularibus remotiſſimis albis, inter quas cellulæ quadratæ, cavæ, laminulis transverſis paſſim intertextæ. Fiſtulæ aliquot cylindricæ anguſtiſſimæ perpendiculares minutiſſimæ in ſingulis cellulis reſident. At vero, cum plurimæ cellulæ vix unam alteramve fiſtulam ferant, vacuæ ſæpius conſpiciuntur, hinc ligni ſubſtantia valde ſpongioſa eſt & poroſa, licet ſimul dura.

L. COLUBRINUM 3. PEREGRINUM.

XIX. LIGNUM COLUBRINUM tertium *Garziæ* RAMOS habet *tenues*, *5 cubitorum* longitudine, *flaccidos*, FOLIA maculoſa, ſive *nigricantibus ex candido maculis* reſperſa. Hoc itaque Vegetabile, præcipue a Plukenetio, fideliter delineatum explicatur.

Periclymenum Zeilanicum herbaceum, foliis variegatis diverſicoloribus maculis ornatis. *Herm. prodr. 363. Pluk. Almag. 287. t. 212. F. 6.*

Clematitis indica foliis lentiſcinis, candidis maculis adſperſis. *Bauh. pin. 301.*

Ekawerya. *Herm. Zeyl. p. 37.*

*Creſcit* in Zeylona. Non obtinetur in noſtris Pharmacopoliis. Radices tenues ſunt, duræ, nigræ & odoratæ.

VIRES L. VERI.

XX. Ex præcedentibus videmus 3 Species Ligni Colubrini inter ſe & genere & ſpecie & virtute differentes. Ne itaque vires unius ſpeciei tribuantur diverſis, non modo ſpeciebus ſed & generibus, in animum induximus harum trium ſpecierum vires medicas ſigillatim exponere.

RA-

RADIX SERPENTUM ſ. L. Colubr. Laudatiſſimum (§. XVI.), quo carent Pharmacopolia noſtra, virtutibus gaudere infra recenſendis, ſcriptores teſtantur fide digniſſimi.

GARZIAS p. 164. Radix ex vino aut aqua Cordiali propinatur a Serpente Naja percuſſis: Teritur etiam & vulneribus inſpargitur; & plura §. IX.

KÆMPFERUS 577. Radix adſumitur cum ad præſervationem, tum ad curationem, ab inferendo vel illato *Veneno*, drach. 1. vel dimidiæ pondere, cum hauſtu aquæ dulcis, vel cujusvis liquoris, ſive rudi frictione ſive cultiori modo in pulverem redacta. Vel puls ex pulvere radicis cum ſputo vel aqua facta imponitur. In *febribus putridis* morbisque *malignis*, radice feliciter uſus eſt, & multis ſucceſſibus infallibili adverſus *canis rabidi morſum* in brutis æque ac in hominibus.

GRIMMIUS *lib. 116.* refert chinghalenſes eam extollere contra omnia venena, venenoſos morbos, ictus venenatos ſerpentum, Rabiem, Synochum &c. Doſis eſt ex dimidia ad unam drachmam. Idem celeberrimus olim Medicus, qui in Columbo Zeilana diu degit, ligno Colubrino pluries uſus eſt, ut patet ex Ejus comp. Med. Chym. Viennæ 1684 edito, ubi ſequentia habet.

PRÆPARATA e Ligno Colubrino.

*Spiritus* in Mixturis ſudoriferis ſcrup. j-ʒß. In *Scorbuto*, *Paralyſi*, *Colica*, *Scirrho hepatis*, *Arthritide*. Uti patet ex pag. 99. 101. 178. 218. 354

*Eſſentia* in Mixt. Sudorif. gt. XX - ʒß In *convulſione*, *Ictero*, *Hydrope*. *Febre intermittente*, *Arthritide*, *Siphilitide*. Ex pag. 78. 125. 238. 327. 328. 329. 355. 366.

*Sal. Fixum.* ex Pharmac. indica p. 464.

COM-

COMPOSITA in quibus recipitur Lignum Colubrinum ex Pharmac. Indica.

*Tinctura Bezoardica* p. 423. e Ligno.

*Acetum Bezoardicum* p. 426. e Ligno.

*Extractum Alexipharmacum* pag. 437. e Ligno.

*Liquor diaphoreticus* p. 427. ex Spiritu.

CONJUNGITUR Lignum Colubrinum ab autore communiter cum Ligno *Ebeno*, uti viribus huic admodum affine.

LOCHNERUS *) radicem Mungos in Purpura maligna eximiam prædicat. *Doſis* Pulveris ʒß Scrup. 2, in infuſo Theæ vel alio adpropriato liquore. pag. 84.

*Compoſitum* ex hac radice eſt Lapis de Goa, ſecundum auctorem pag. 87; cujus formulam, cum minus frequens ſit, heic addere lubet.

*Lapis de Goa.*

Rec. Rad. Mungos.
Angelic. afric.
Serpent. Virg.
Contrajerv. ana ʒ1.
Pulv. e typhis Cerv. Zwelf. Scrup. 4.
Chel. 69. marin.
Corn. Capræ bezoard.
Alcis philoſ. ppt. ana ʒß.
Spin. Viperin. Scrup. 1.
Ambr. griſeæ.
Moſch. orient. ana qv. inſig.
m. f. pulv. ſubtiliſſ. ſup. porphyr. levigand. & mediante gummi aliquo combinand. in formam ſubgloboſ. auro obducend.

BON-

*) *LOCHNERUS M. FR. Mungos Animalculum & Radix.* Norib. 1715. in E. N. C. cent. 3. append.

BONTIUS †) radicem ligni colubrini, ligno aloës magis amaram, extollit contra Tineas, Lumbricos, Aſcarides, Ictus venenatos, Fr. Intermittentes, nec non contra febrem Tymorenſem, quæ Synochus ex ſantalo eſt. p. 30.

VIRES L. OFFICINALIS.

XXI. LIGNI COLUBRINI vulgaris ſ. 2:di Garziæ, quod in officinis noſtris adſervatur (§. XVIII). vires ita expoſuit HERMANNUS *in Mat. Med. 235.* Ligni uſus non eſt niſi annoſioris; recens enim primo anno maniam, tormina, hinc vomitum & tandem convulſiones excitat. Laudatur in *Febribus intermittentibus*, quartanis, nec non *vermibus* necandis, ſed deleteria gaudeat facultate.

RAJUS hiſt. 1. p. 1807. Commendatur adverſus *venena*, veluti primum Lignum ſcil. Laudatiſſimum & eodem modo uſurpatur.

HEIDE *centur. obſ.* 7. Ad febrem quotidianam ſedandam adſumſit tornator quidam pulverem circa veſperam. Subſequenti nocte ſeſe ſatis bene habuit, ſed mane ſurgere & corpus movere ſatagens ſentiebat tremorem in membris; accerſitus exhibui mixturam hypnoticam, & intra paucas horas tremore liberatur æger. Ejusd. Ligni ℨß aſſumta a muliere cachectica præter tremorem excitavit & ſtuporem, ita ut ægra nullius rei curam haberet, neſciens ſe eſſe in mundo vel vive-

†) *BONTIUS Jacob.* Hiſt. nat. & Med. Ind. Orient. Auſt. 1658. fol. *pauca de ligno colubrino habet. p. 46. refert. Cobram de capello ſerpentem eſſe parvum, craſſitie digiti, ſupra nigrum infra flavum. Obſervavit Maurum ab eo morſum in pollice, qui brachium itaque arctisſime ligari concesſit, et præ dolore vinculum obnixe laxari oraret, quo facto confeſtim expiravit.*

vivere; curatur mixtura hypnotica. Retulit illuſtris Domina famulum ſuum ab adſumto hoc Ligno inſtar fatui extitiſſe.

ERGO uſus arboris contra Febres intermittentes, morſus ſerpentum & vermes. Doſis unc. ß ad ſummum in decoctis, vel ʒ ß in Eſſentiis: Ligna enim rariſſime in ſubſtantia propinari debent.

Etſi tremores & ſtupores lignum hoc, ſecundum Autores nominatos, cauſſatum ſit, e materia tamen medica non magis illud cenſemus ejiciendum, quam vinum e re cibaria, quod etiam in nimia doſi ingurgitatum eundem fere habet effectum. Prudentis enim Medici eſt doſin remediorum juſte determinare, & hac arte e venenis ſaluberrima propinare medicamina, uti idem patet ex Opio, Senega & aliis heroicis medicamentis.

VIRES L. PEREGRINI.

XXII. LIGNUM COLUBRINUM tertium Garziæ (§. XIX.) Veneno arcendo, & venenatis ſagittis obtundendis idoneum eſſe fertur, id vero, cum, non tantam, ac priora illa ligna, adhuc meruiſſe laudis famam, neque a Botanicis rite cognitum & examinatum fuiſſe, conſtet, id ſicco, quod ajunt, jam præteriiſſe pede religioni non duximus.

XXIII. Ophioxylon foliis quaternis, *Fl. Zeil. 398. Linn. Mat. Med. 474*, teſte Hermanno & Burmanno, ſerpentum morſibus, venenis & venenatis morbis opponi ſolet; ſed quod, uti medicis magis ignotum, noſtrum non facimus. Doſis eſt unc ß in infuſo.

---

*EMENDANDA.*

P. 3, l. 28. cognoſcantur, lege cognoſcat. p. 4. l. 28. Bedellium, lege Bdellium. p. 8. l. 12. ſuſco, lege fuſco. p. 13. l. 1, lege ipſo.